

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

2021 р.

Робоча програма
навчальної дисципліни
МИТНА ЕКСПЕРТИЗА

рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

галузь знань 29 – Міжнародні відносини

спеціальність 292 – Міжнародні економічні відносини

освітня програма – Міжнародна логістика і митна справа

вид дисципліни – обов’язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2021 / 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

26 серпня 2021 року, протокол № 1

Розробник програми: І.М. Смаглий, викладач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

26 серпня 2021 року, протокол № 1

Завідувач кафедри

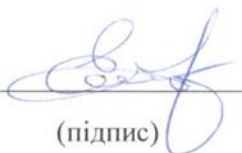

(підпис)

Надія КАЗАКОВА

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Міжнародна логістика і митна справа»

Гарант освітньої програми

(підпис)

Олена ХАНОВА

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

26 серпня 2021 року, протокол № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Митна експертиза» складена відповідно до програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародна логістика і митна справа».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Митна експертиза» є опанування студентами основних понять інституту експертних досліджень в сфері митної справи, набуття навичок та вміння визначати фактори, що впливають на споживні властивості товарів, їх безпечність, відповідність вимогам нормативних документів, умовам договорів (контрактів), за якими вони закупаються. Фахівці в області зовнішньоекономічної діяльності нової формації повинні вміти оцінювати якість, споживчі переваги товарів, їх відповідність стандартам, нормам, вимогам законодавчої бази; відрізняти товари-фальсифікати, товари-сурогати, нестандартні товари; консультувати покупців, надавати реальну допомогу споживачеві у виборі товарів; превентивно формувати та забезпечувати створення сучасних споживчих властивостей товарів. Здійснити це без знань про властивості товарів, без результатів їх експертизи, неможливо.

Оволодіння сучасними методами експертних досліджень дозволить фахівцям в сфері зовнішньоекономічної діяльності правильно і кваліфіковано ідентифікувати і оцінювати якість продукції, її конкурентоздатність, що є дуже важливим для прийняття різних виробничих та комерційних рішень.

1.2. Основними завданнями викладання навчальної дисципліни "Митна експертиза" є формування:

- загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК11. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- фахових компетентностей:

ФК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

ФК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

ФК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ФК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

ФК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

ФК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними, у тому числі, логістичних.

ФК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причиннонаслідкових та просторово-часових зв'язків

ФК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

ФК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК15. Здатність застосовувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК17. Здатність розробки програм щодо участі України в міжнародно-правовому співробітництві та регулювання митної справи в рамках інтеграційних об'єднань світу з точки зору перетину кордонів на налагодження логістичного середовища всесвіту.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин – 90.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни:	
Обов'язкова	
Форма навчання	Денна
Рік підготовки	4-й
Семестр	7-й
Лекції	16 години
Практичні, семінарські заняття	16 годин
Самостійна робота	58 годин

1.6. Заплановані результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних програмних результатів навчання:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, у тому числі в сфері міжнародної логістики та митної справи, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них (у тому числі міжнародної логістики та митної справи); формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій у міжнародної логістики та митної справи.

ПРН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи, у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

ПРН19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи.

ПРН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин, у тому числі в сфері міжнародної логістики та митної справи.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи

обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

2.Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Методологічні засади експертизи товарів в митній справі.

Тема 1.Поняття, мета і завдання експертизи товарів.

- Основні терміни та визначення в галузі експертизи товарів.
- Мета і завдання експертизи товарів.
- Нормативна база проведення експертизи товарів в митній справі .
- Засоби експертизи товарів в митній справі.

Тема 2. Об'єкти, суб'єкти та методи експертизи товарів в митній справі.

- Об'єкти експертизи товарів та їх характеристика.
- Суб'єкти експертизи товарів в митній справі.
- Методи експертизи товарів в митній справі.

Тема 3. Класифікація та характеристика експертиз товарів в митній справі.

- Класифікація експертиз товарів.
- Види експертиз товарів, що здійснюються в митних цілях;
- Характеристика експертиз товарів, що здійснюються в митних цілях.

Розділ 2 Організаційні засади експертизи товарів в митній справі.

Тема 4. Експертна діяльність в системі митної служби України.

- Центральне митне управління лабораторних досліджень та експертної роботи та його структура.
- Завдання та функції Центрального митного управління лабораторних досліджень та експертної роботи .

Тема 5. Організація та процедура проведення експертизи товарів

- Підстави для проведення митної експертизи товарів;
- Етапи проведення митної експертизи;
- Підстави для відміни висновку експертизи;
- Типові помилки, що допускаються експертами.

3. Структура навчальної дисципліни

Теми лекцій	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Розділ 1. Методологічні засади експертизи товарів в митній справі.				
Тема 1. Поняття, мета і завдання експертизи товарів.	16	2	2	12
Тема 2. Об'єкти, суб'єкти та методи експертизи товарів в митній справі.	16	2	2	12
Тема 3. Класифікація та характеристика експертиз товарів в митній справі.	20	4	4	12
Разом за розділом 1	52	8	8	36
Розділ 2. Організаційні засади експертизи товарів в митній справі.				
Тема 4. Експертна діяльність в системі митної служби України.	8	2	2	4
Тема 5. Організація та процедура проведення експертизи товарів	30	6	6	18
Разом за розділом 2	38	8	8	22
Усього годин	90	16	16	58

--	--	--	--	--

4. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні терміни та визначення в галузі експертизи товарів. Мета, завдання, засоби та нормативна база проведення експертизи товарів в митній справі.	2
2	Об'єкти і суб'єкти експертизи товарів та їх характеристика. Методи експертизи товарів в митній справі та особливості їх застосування.	2
3	Класифікація та види експертиз товарів, що здійснюються в митних цілях. Характеристика експертиз товарів.	4
4	Експертна діяльність в системі митної служби України. Центральне митне управління лабораторних досліджень та експертної роботи, його структура, завдання та функції.	2
5	Організація і процедура проведення експертизи товарів. Підстави для проведення митної експертизи товарів та етапи її проведення.	6
	Разом:	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ п/п	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Набуття навичок у визначенні основних та порівняльних об'єктів експертизи товарів та вимог, що до них висуваються.	6
2	Вивчення характеристик реєстраційних методів експертизи товарів.	6
3	Ознайомлення з методологією класифікації об'єктів експертизи товарів.	6
4	Ознайомлення та засвоєння методів проведення експертизи кількості товарів.	6
5	Ознайомлення з методологією та засобами проведення товарознавчої експертизи в митній справі.	6
6	Ознайомлення з методологією та засобами проведення ідентифікаційної експертизи товарів та її різновидів.	6
7	Засвоєння відмінностей експертизи справжності товарів від ідентифікаційної експертизи.	6
8	Ознайомлення з процедурою відбору проб та зразків для експертизи товарів в митній справі, нормативно-правовими актами, що регламентують дану процедуру та порядком її документального оформлення.	6

9	Ознайомлення з класифікацією висновків експерта за ступенем підтвердженості, реальності, умовності та однозначності.	5
10	Ознайомлення із структурою та змістом висновку експертизи товарів в митній справі.	5
	Разом:	58

6. Методи навчання

Навчальні лекції з метою формування у студентів загального уявлення про інститут митної експертизи, організаційні та методичні засади експертизи товарів в митній справі.

Практичні заняття з метою перевірки рівня набутих знань, в тому числі усне опитування, тестування, навчальні дискусії по запропонованим темам, обговорення та аналіз практичних ситуацій, змодельованих відповідно до конкретних навчальних тем.

Самостійна робота студентів з лекційним матеріалом та першоджерелами.

7. Методи контролю

1. Усне опитування та тестування протягом семестру (здійснюється під час проведення практичних занять).

Для допуску до екзамену студент повинен набрати за результатами поточного контролю не менше 30 балів.

Позитивна оцінка поточної успішності є підставою допуску до підсумкової форми семестрового контролю – екзамену. Підсумковий контроль проводиться в письмовій формі.

Протягом семестру, при здійсненні поточного контролю (тестування, опитування, активна участь в дискусіях) під час практичних занять, студент може набрати до 60 балів.

Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40 (два теоретичних питання, кожне з яких може бути оцінене до 20 балів). Час виконання – до 80 хвилин.

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму екзаменаційного білета (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь).

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання/подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Zoom, режим доступу: <https://us04web.zoom.us/j/2738306349?pwd=eW1SRTZJWjYzYWI0RDBOcG5PbUNtdz09>

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль		Екзамен	Всього
Тестування та усне опитування під час практичних занять, в т.ч.	До 60 балів протягом	До 40 балів (до 20 балів за письмову)	До 100 балів

участь в дискусіях, аналізі конкретних ситуацій, тощо: 1 бал за кожен вірну відповідь.	семестру	відповідь не кожне з двох питань)	
---	----------	-----------------------------------	--

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання
90 - 100	відмінно
70 - 89	добре
50 - 69	задовільно
1 - 49	незадовільно

Критерії оцінювання навчальних досягнень

«Відмінно» – відповідь правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність концептуальних знань, високого ступеню володіння питанням, уміння логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію, застосовувати знання в практичній діяльності.

«Добре» - відповідь правильна, але має несуттєві неточності та обґрунтування. Характеризує наявність доброго ступеню володіння питанням, уміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками.

«Задовільно» - відповідь фрагментарна, містить певні помилки і неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена, демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення.

«Незадовільно» - відповідь демонструє відсутність у студента елементарного уявлення про об'єкт вивчення.

9. Рекомендована література

1. Про затвердження Порядку взаємодії митних органів із Центральним митним управлінням лабораторних досліджень та експертної роботи при проведенні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (аналізу, експертизи) та форми акта про взяття проб (зразків) товарів: Наказ Міністерства фінансів України від 31.05.2012 р. № 654
2. Про затвердження Порядку відбору зразків продукції тваринного, рослинного і біотехнологічного походження для проведення досліджень: Постанова КМУ від 14.06.2002 р. № 833
3. Про затвердження Порядку передання, повернення та знищення (утилізації) проб (зразків) товарів після проведення дослідження (аналізу, експертизи) Центральним митним управлінням лабораторних досліджень та експертної роботи Державної митної служби України: Наказ Міністерства фінансів України від 31.05.2012 р. № 653

4. Про затвердження форм процесуальних документів у справах про порушення митних правил: Наказ міністерства фінансів України від 31.05.2012 р. № 652
5. Про визначення зон діяльності експертних підрозділів: Наказ ДМСУ від 03.04.2004 р. № 414
6. Про доповнення до листів від 15.03.2006 р. № 29/1-10.2/1725-ЕП та від 05.05.2006 р. № 29/1-10.2/3192-ЕП щодо методичних рекомендацій по відбору проб і зразків для лабораторних досліджень лист ДМСУ від 20.09.2007 р. № 29/1-10.2/5628-ЕП
7. Про доповнення до листа від 19.11.2008 р. № 29/2-10.2/8104-ЕП щодо методичних рекомендацій по відбору проб і зразків для лабораторних досліджень: Лист ДМСУ від 21.05.2009 р. № 29/1-10.2/2604-ЕП
8. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1032-ХІІ
9. Осипенко Н. І., Писаренко Т. П., Основи експертизи товарів в митній справі: навч. посіб. для студ. спец. 6.03051002 ден. та заоч. форм навчання / Н. І. Осипенко, Т. П. Писаренко. – Донецьк: © Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, 2012. – 200 с.
10. Батутіна А.П., Ємченко І.В., Троякова А.О. Експертиза товарів (практикум): Навчальний посібник. – Львів: «Магнолія 2006», 2008. – 396 с.
11. Батутіна А.П., Ємченко І.В. Експертиза товарів. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 278 с.
12. Ветеринарно-санитарная экспертиза пищевых продуктов на продовольственных рынках [Текст]: учеб. пособ./ [сост. И. Г. Серегин и др].-СПб: ГИОРД, 2008.-478 с.
13. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг. Закон України від 15.12.1993 № 3689-ХІІ
14. Вилкова С.А. Экспертиза потребительских товаров: Учебник. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К0», 2007. – 252 с.
15. Про стандартизацію: Закон України від 17.05.2001 р. № 2408-ІІІ
16. Експертизи в судовій практиці : наук.-практ. Посіб. / за заг. ред. В.Г. Гончаренка. - 2-ге вид., перероб. і допов. . – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 400 с.
17. Коломієць Т. М., Притульська Н. В., Романенко О. Л. Експертиза товарів: Підручник. – К.: Київ. нац. торг-екон. ун-т, 2001. - 274 с.
18. Коломієць Т.М., Белінська С.О., Романеско О.Л. Експертиза товарів: Опорний конспект лекцій. – К.: КДТЕУ, 2009. – 114 с.
19. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-уІ (в останній чинній редакції від 31 грудня 2018 року.)
20. Петрищев Ф.А. Теоретические основы товароведения и экспертизы непродовольственных товаров [Текст]: учеб. для студ. вузов, обучающихся по спец. "Товароведение и экспертиза товаров"/ Ф. А. Петрище.-М.: Дашков и К, 2009.-510 с.
21. Николаева М.А. Товарная экспертиза. – М.: Деловая лит-ра, 1998.
22. Про Митний тариф України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2371-ІІІ (зі змінами та доповненнями)
23. Про надання збірника методичних рекомендацій щодо відбору проб і зразків для лабораторного дослідження: Лист ДМСУ від 19.11.2008 р. № 29/2-10.2/8104-ЕП
24. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті:

1.Режимдоступу:

https://pidru4niki.com/1328112663833/tovaroznnavstvo/tehnologiya_provedennnya_ekspertizi_tov_ariv-Технологія проведення експертизи товарів;

2. Режим доступу:<https://predmety.in.ua/mitna-ekspertiza/>Науковий портал «Митна експертиза»;

3. Режим доступу:<http://institute.com.ua/moreinfo.php?diplomID=47343>– Митна експертиза товарів.

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію):

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні та частина практичних занять;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі ZOOM, режим доступу:

<https://us04web.zoom.us/j/2738306349?pwd=eW1SRTZJWjYzYWl0RDBOcG5PbUNtdz09>